

Breve t Elisabeth

AFSKRIVNING:

ALT MED: 1841, 1842AR, 1843AR, 1844, 1846, 1848, 1851,1853, 1858, 1860, 1861, 1864, 1865, 1866, 1867, 5/4 1869, 4/9 1869, 1870, 2/9 1871, 18/9 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880 x2, 1881, 1882, 14/9 1882, 23/5 og 27/9 1883, 20/3 og 25/3 1885, 1870EK, 1874EK, 1875EK,

1879EK ml.

20.8.1861 R-familiens europarejse pga sygdom, tegn på vækkelse over hele verden, også bl katolikker og hedninger, men også materialismen på fremmarch, tegn på Gudsrigets nærhed. – Har det selv godt, ansat ved seminariet og bibelkoversætter, tidl kolleger mindre mistroiske, har fået større virkekreds. Tegnet og beskriver sit hus. Utrolig travl sommer, derfor kun hilsener til andre søstre.

18.8.1862. Medfølelse pga mistet søn, også sygdom og dødsfald bl miss., og sindssyg tømrrer. Selv noget plaget af brystsygdom m hoste. **Brystsygdom m dødsfald tiltaget form** pga ændret levevis, færre mænd, konebåde og telte. Grunden den stærke vægtlæggen på at opkøbe mest muligt i Hollbølls tid og demoraliserende borgsystem, men også åndelig fattigdom. Men lederne større skyld end de ledte. – Kraghs ordbog skal trykkes, men S fortsætter med sin. Stor travlhed – hils søstre.

Har ikke sendt noget brev 1863.

10.7.1864.. Cornelia død og Ihrer. – Forrige vinter usandsynlig hård, 14 døde, flest i Kangeq – fangerne presses af fastansatte til salg så de ikke har til sig selv. Sommeren plaget af drivis og få atlantskibe, flere måtte overvintre, fx i Ghb uden proviant, for det skib havde hårdt tilredt måtte vende om. Vinteren igen meget kold, men gode fangstmuligheder pga mindre sneis. Men igen i sommer meget drivis. I vinter koldt i mange huse pga manglende kulforsyninger, mange grldr fået ovne. Men SK klaret sig. **Temp før optænbding sjældent nær 0, mens forrige vinter ned til -7.** - (Tegning og) skildring af sit hus. - Tegning og skildring af Neuherrnhut og Godthåb og hele området. - Besøg i Sukkertoppen – og i Lichtenfels med gennemgang af tilbagegangen – (fx halvdelen af mændene kan ikke fange sæler), gentagne sulteår

24.8.1866. Sent på den pga ordbogen, færdig 17.8., HFJ afrejst 19.8. Nu måske ikke flere forbindelser. – Glad at de har det godt, har det selv godt på legeme og sjæl. – 25 år siden ank t Grønland hvor alt andet blev nr. 2 og indbyrdes ens (nb nævner ikke tyske), men dog er interessante. Skibsanløb er som en udsigt fra bjergtop hvor brevene er som kikkerter. God vinter med god fangst og i midtgrønland for første gang i 12 år befolkningstilvækst. Knap så god i syd- og nordgrønland. Værste storm i S's tid. Tak for oplysninger om 3. generation.

15.9.1867. Steenbergs rygmarvssygsom og SK og RBs ekstraarbejde og venten på HFJ for et år. Miss måske under handelen hvad HFJ måske kan hindre. Brødremiss så man helst væk. Miss og KGH under fælles ledelse ok. Om brevskrivning tidl el sent – tager tid , men giver afklaring. Bibelovs hvilet i to år. Kan kun udføres om vinteren for for meget uro om sommeren, men en nødvendig uro uden hvilken man ville

forsyre. Men brugt sidste par år til vinterarbejde. – Alderen viser sig: begyndt at bruge læsebrille. Skriver lidt uden brille.

5.4.1869. Intet 1868-brev. Har det godt, men søs Schmiedecke død af skørbug, ikke sket før. – Sidste år var skibene utrolig længe undervejs pga modvind og vindstille, flere overvintrede, stor mangel på brændsel, fx kunne kolonisterne slet ikke koge mad. 7.4. første post fra Lfels. Havde 3 ugers tur ind i fjorden i sommer.

4.9.1869. Læst af ”Herrnhut” at Frelseren ikke har forkastet BM, men vil tugte den og bruge dem på anden vis fremover. – **Petitesser ”drüben” er store begivenheder i Grønland**, således Mariannes forlis i fineste stille vejr på vej fra Hbg t Ghb, med vilje?, alle reddet, også noget af lasten, men intet erstatningsskib, og sindssyg inspektør måttet sendes nordover hjem. Forrige år fantastiske uger inde i fjorden, tæt på indlandsis og kæmpevandfald (10.000 tons vand i sekundet), men i år kun kort tur t Lfels pga meget arbejde ved skrivepulten. Ellers fint vejr, og også **deraf legemligt gavnet som åndeligt af breve og efterretninger fra Europa.**

20.6.1870. El. og SK har det godt, Louise dårligt efter datters død og lider nød, sært El ikke ser Em med togforb (sært at SK aldrig har set et). Træls vinter med megen fugt og storm og utrolig meget sne i april (tegn ing). – Sommerens travlhed med brevskriveri, især upersonlige, fx m Bourquin. Men også vedr bibelovers. foranlediget af Kragh. Også travlhed med register til ordbogen før bibelovers. Men allerførst en tur ind i den dejlige fjord. PT eneherker på sem. for Wiberg rejst og efterfølger ikke ankommet. Schmiedekes gift og i livsfare på vej til uummanaq.

2.9.1871. ovenpå den barske vinter nødvendigt at nyde sommeren ellers verschwimmelt man gleichsam – fin sommer i år 12 dage imde i fjorden og der efter 3 ugers tur t Lfels som han har en særlig og uforklarlig svaghed for. Snefri jul, næsten stormfri vinter, og så lidt sne om sommeren som ikke i mands minde,. Svensk eksp. (2 skibe) til Nordgrønland og amerikansk skib som på 4-5 år vil til Nordpolen, eskimoisk ægtepar med, 5 år i England og USA, men udøbte. Hørt om den skrækelige **krig, men sært: ind imellem kan han glemme den – sådan er franskmænd, tyskere, amerikanere osv kommet på afstand.** Vigtigere er kineserne, når de kristnes. Men godt at ikke hele Europa deltager i krigen. Men også g krigene virker Gud.

18.9.1871. Modtaget brev, og aviser, om den skrækelige krig og de endnu værre rødes balade i Paris. Måtte man indse den såkaldte oplysnings væsen; interesseret i tyske nordpolsekspeditioner. Sommerrejserne. Vinteren kold i Tyskland, mild her, masser af sne i T, myg og snefrit her t jul. Tak for opl om næste generation. Bibelovers går langsommere.

9.7.1872 Bruger lang tid på brevskrivning som er vigtig for ham, men endnu ikke færdig m kirkehistorien som skulle have været færdig i foråret. Bibelovers helt gået i stå, efter 17 år endnu ikke halvdelen. Gået langsomt siden HFJs afrejse.

Smerter ham at Es mand er så svagelig at han vil pensioneres. Lår gælder tilsyneladende ikke at Europa modsat Grld – men har hørt at i Indien sne ved Delhi. Her usædv mild (mildest siden 1853), kun få ugers sne, i febr samledes sortebær, helt vinsmag, mildt vejr betyder også ringe fangst, endnu værre mod nord og syd. Gammel ordning i ”vor” mission genindført med HKögel som præses, ventes snart hertil. Bindschedler syg i vinter og familien udrejser. Her da kun to par – men et for mange. – Kommissionsrapporten overtruffet alles forventninger, spændende hvor meget der bliver lov; får næppe dårlig betydning for brødremissionen hvis man da ikke står fast på den overdrevne besætning. Bemærket såvel rødes som

sortes antikristne bestræbelser – og de troendes økumeniske bestræbelser. – Forstår pensioneret i schlesisk menighed.

31.7.1873. Søsters helbred. Tur til Lfals i 14 dage, undervejs tænkt på ERs udbrud om Grønlands skrækkelighed, vel ikke voldsomme farver som i troperne men mange fine nuancer, haft stort behov for at afspænde og vil gerne også ind i fjorden, modtaget 24 breve fra europa, vinterarbejdet og Balle anstrengende, pga hans modstand og mistro,